

Пловдив – къщата на Георгиади – фасада

*Етнографски музей в Пловдив
(къщата на Аргир Коймджиоглу)*

4. ИНТЕРИОР

Основните композиционни елементи в интериора на възрожденската къща са стените, подът и таванът, както и главните цветеносители. Липсват много свободностоящи мебели. Подовите са глинобитни или дъсчени, настлани с килими и черги. Стените се измазват в различен цвят или са бели (Родопите), или със стенописна украса (Пловдив, Копревщица) в ярки цветове – жълто, синьо, охра, виолет, разделени на пана с екзотични пейзажи или растителни мотиви. Подобна украса имат и „алафрангите“ – полукръгли ниши в стената, изписани с пейзажи от Божи гроб и др. Изписването на стените е под ренесансово и бароково влияние.

Важен декоративен елемент в интериора е дърворезбата. Тя се разполага по таваните, по стенните долапи (мусангри) и вратите с полукръгли горни прагове на касите. Декоративните елементи на резбованите тавани са следните: холкел (измазан преход от вертикалните стени към хоризонталната повърхност на тавана). Рамката представлява резбован елемент, който обрамчва „огледалото“ на тавана. Огледалото представлява наковани една до друга дъски, чиито фуги са закрити с профилирани летви, които се коват по различни фигури. Централната розета е резбован елемент, изпълнен с различни техники. Понякога се разработва като многое-

тажен декоративен елемент чрез наковаване на дървени „вилици“ на различни нива, оформящи красиво слънце. Класически пример са таваните в Даскаловата къща в Трявна.

Огнищата са типичен елемент с кош с характерна полукръгла форма. Кошовете са измазани или дървени, с красиво оформен прекрил с островърха дъга. В Трявна камините са ъглови, а на други места – в центъра на вътрешната стена са обградени двустранно с мусангри. Над огнището, прозорците, мусантрите и вратите преминава лавица, по която се поставят паници.

Типичен мебел за сядане е вграденият миндер с височина 40–60 см, който се използва за сядане и спане. Миндерът има в единия си край сандъче за тефтерите на търговците. Облегалката му достига височината на подпрозоречния парапет. В собите се изграждат т.нар. софи (менсофи), които са издигнати подиуми за спане с височина до 30 см. Мусантрите (вградените долапи) обикновено се разполагат по вътрешна стена и са разчленени на три пояса: цокълна част, отваряема част с врати и завършващ корниз. Т.нар. фериди или отвори за проветрение, са резбовани ажурно с островърхи арки. Резбата се съсредоточава при таблите на вратите, които се сглобяват под различни декоративни фигури (например „шашарма“).